The Massawa Symposium
'Secessionists and CIA Connection'
Tesfa Mikel Giorgio 1982, Amarina

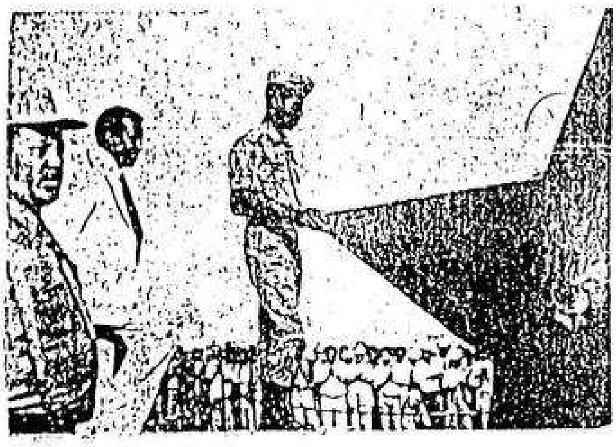

ጓድ ሊቀመንበር መንግሥቱ ኃ/ማርያም
የራስ አሉላ አባነጋን የመታሠቢያ ሐውልት
የመሠረት ድንጋይ ሲያስቀምጡ

« . . . ከንደዬን አንድ ጊዜ አሳይቻቸዋለሁ ። እንደገና ከመጡም እደግማቸዋለሁ ። የኢትዮጵያ የተፈጥሮ ድንበር ቀይ ባሕር ነው ።»
ራስ አሉላ አባ ነጋ

የ ም ፅ ዋ
ሲ ም ፖ ዚ ዩ ም

ጥር 1974 ዓ/ም
ምፅዋ

ማ ው ጫ

ተራ ቁ.	ር እ ስ	አ ቅ ራ ቢ	ገጽ
1.	ኢትዮጵያና አንድነቷ - - -	ዶ/ር ታደሰ ታምራት	1
2.	የቀይ ባህርና የዓባይ ሸለቆ ሚና -	ዶ/ር ላጲሶ ድሌቦ	19
3.	ከኤርትራ ክ/ሀገር አርበኞች - - ታሪክ ባጭሩ - - - - - -	ዶ/ር መርዕድ ወ/አረጋይ	26
4.	የተገንጣዮችና የሲአይኤ ግንኙነት -	ተስፋሚካኤል ጆርጆ	44
5.	አብዮትና አብዮታዊ ጦር - - -	ሻለቃ ገ/መስ ቀል አዝብጤ ከአብዮታዊት ኢትዮጵያ አብዮታዊ ጦር	62

PDF Created with deskPDF PDF Writer - Trial :: http://www.docudesk.com

የተገንጣዮችና የሲ.አይ.ኤ ግንኙነት

ተስፋሚካኤል ጆርጅ

በኤርትራ ክፍለ ሀገር ከዚህ ቀደም የነበረውንና አሁንም በመታየት ላይ ያለውን ነባራዊ ሁኔታ መሠረት በማድረግ ፣ ብዙ ኢትዮጵያውያንና የውጭ አገር ደራሲያን ፣ የፖለቲካ ተመራማሪዎችና እንዲሁም ሌሎች በማያዳግም ሁኔታ በፖለቲካ ፣ በኢኮኖሚና በማሕበራዊ መስኮች በሰፊው ተንትነውታል ።

በመሠረቱ የሁሉም ጸረ-አንድነት ቡድኖች አጀማመር ፣ ከገዥ መደቦች ዓላማና ፍላጎት ጋር የተቆራኘ ነበር ። በሌላ በኩል ደግሞ እነዚህ ፀረ አንድነት ቡድኖች ምንም እንኳ በተለያዩ ስያሜዎች ቢጠሩም ፣ በዓላማ ግን አንድ ናቸው ።

ራሱን ጀብሃ ብሎ የሚጠራው ተገንጣይ ቡድን በ1954 ዓ.ም እነ እድሪስ መሐመድ አደምን በመሳሰሉ መሳፍንት ከተመሠረተ እንስቶ ፣ መሥራቶቹ ለእስልምና ሃይማኖት የምንታገል ዓረቦች ነን በማለት ፕሮፓጋንዳቸውን ሲያሰራጩ ቆይተዋል ። ይህን መፈክር እንግበውም ፣ በጀብሃ ውስጥ የነበሩትን የደጋውን ተወላጆች ፣ የተለያዩ ምክንያቶች በመፍጠር እያደኑ ገድለዋል ። ከዚህም በላይ የደጋውን ሕዝብ ቶሉደን ፣ ጾንገጾግለ ፣ ጋሽና ሠቲት ሀዳድም በተባሉ ቦታዎች ከሀገ ውጭ በሆነ መንገድ ጨፍጭፈዋል ። ንብረቱን ዘርፈዋል ። ይህም በወንበደው ድርጅት ውስጥ ትልቅ ትራጄን ፈጠረ ።

ይህን በደገኞቹና በቆለኞቹ መካከል የተፈጠረውን ችግር ለማስወገድ ፣ ባጋጣሚውም የጀብሃን አጠቃላይ መዋቅርና ፖሊሲ ለመተለም ፣ በ1960 ዓ.ም አደብሃ (ሳህል አውራጃ) ላይ ስብሰባ ተደርጎ ነበር ።

ይሁን እንጂ በስብሰባው ላይ የተላለፉት አስታራቂ ውሳኔዎች ፣ በተግባር ሳይተረጎሙ በመቅረታቸው ፣ ኢሳያስ አፈወርቂና ተከታዮቹ መገንጠል ጀመሩ ።

ነገር ግን እነሱ በሙሉ ክርስቲያን በመሆናቸው ፣ የጀብሃ ደጋፊ

የሆኑት የአረብ አገሮች እርዳታ ተነፈጋቸው ። ይህም ሁኔታ ፣ ከመሪዎቹ የነኢሳ ከበርቴ ባህሪ ጋር ተዳምሮ ወደ ኢምፔሪያሊስት ጉራ ጭልዋ እድርጐ ወሰዳቸው ።

ነገር ግን ይህ እነ ኢሳያስ አፈወርቂ ከኃይለሥላሴ ፊውዳል በርዥዋ መንግሥት ጋር በመመሳጠር ፣ የኢትዮጵያን ሰፊ ሕዝብ ለረጅም ጊዜ ሲጨቁን ከቆየው ከአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ጋር የነበራቸው ቀጥተኛ ግንኙነትና የጋራ ደባ እስካሁን ለሀዝቡ ጆሮ በተብራራ መልክ አልቀረበም ። ስለዚህ ግን ያውራ የነበረ እንዲሉ በዚያ ወቅት በኢሳያስና በተገንጣዮ የአሜሪካ የጦር ባለስልጣኖች መካከል ይሠጠን ጠን የነበረውን ሰፊ በትርብ የማውቀውን ያህል በዚህ ጽሑፍ ለማ ትረብ እሞክራለሁ ።

እንደሚታወቀው ከ1946 ዓ.ም ጀምሮ አሜሪካኖች መረጃዎችን ለመሰብሰብና የሕዝቡን አጠቃላይ ሳይኮሎጂካል ይዞት ለፍላጎታቸው አመቺ እንዲሆን ለማድረግ በአሥመራ የቃኘው ጣቢያን አቋቋሙ ። እንደዚሁም ከአሥመራ 45 ኪሎ ሜትር ያህል በሚርቀውና ጉራዕ በሚባለው ሥፍራ አንድ የራዳር ጣቢያ አቋቁመው ነበር ። መረጃ ሊያመጡ የሚፈልጉ ሰዎችንም ለመያዝል ይመቻቸው ዘንድ ለአሜሪካኖች ተብሎ ቀረጥ ሳይከፈልበት ይመጣ የነበረውን ልዩ ልዩ ሸቀጣ ሸቀጥ በሚሸጥ ሱቅ (FX) በተባለው ሱቃቸውና (Top Five Club) በተሰኘው ክበባቸው በተለይ ከፍተኛ ማዕርግና ሥልጣን ያላቸውን እያስገቡ ማግኘታቸውንም ለቀ ሕዝ ወጥ በሆነ መንገድ በርካሽ እየሸጡ እንዲጠቀሙበትና እንዲገገኙበትም ያደርጉ ነበር ። አነስተኛ ደረጃ ካላቸው ምሁራንና ወጣቶች ጋር ደግሞ ጉልፍ ክበብ በተባለው ማህበራቸውና በወጣቶች ወዳጆች ክርስቲያናዊ ማህበር አማካይነት ሰፋ ያለ ግንኙነት ፈጥረው ነበር ።

የገጠሩን ገበሬ እንቅስቃሴ ለመከታተልም ለአደን የሚሔዱ በመምሰልና «በችግሩ ተከላ» ፕሮግራም አማካይነት በአስተዳደራዊ ጉዳዮችና መስኮች ማለት በመግባት በኢትዮጵያ ባጠቃላይ ፣ በተለይም በኤርትራ ክ/ሀገር ጉዳይ ውስጥ አጥፊ የሆነ ከፍተኛ ሚና ተጫውተዋል ።

አሜሪካኖች በኤርትራ ክፍለ ሀገር የነበረውን ነባራዊ ሁኔታ

ለራሳቸው እንደሚስማማቸው አድርገው በማቀነባበር ሲበዘብዙ የቆዩበት ዘዴ በጣም የረቀቀ ነበር ። እንደሚታወቀው የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት እየደገ የሚሄድ የሚሊተሪና የሲቪል ተቃውሞ ስለበዛበት የሚያስተማምን አለመሆኑን የተረዱት ቀደም ብለው ነበር ።

በምትኩም ለረጅም ጊዜ ደጋፊአቸው ሊሆን የሚችል የበርኩዋ ሥርዓት ለማቋቋም በየአቅጣጫው ተስማሚ የሆኑ ግለሰቦችንና መሪዎችን በመፈለግ ላይ እንደነበሩ አያጠራጥርም ። በመካከለኛው ምሥራቅ ባላቸው የፖለቲካ ጥቅም ምክንያት በተለይ ጨለማው መስከረም (Black September) የተሰኘው የፍልስጤም ነጻ አውጭ ድርጅት (P. L. O.) ቡድን በየኤምባሲዎቻቸው የሠሙብ ናስ በማዝነብ ተቃውሞውን ይገልጽ ስለነበር አሥመራና ጉራዕ የሚገኙትን ማበያዎቻቸውን ያጠቃብናል የሚል ስጋት ነበረባቸው ።

ሁኔታዎች በዚህ ደረጃ ላይ በነበሩበት ወቅት ነበር ፣ እነ ኢሳያስ አፈወርቂ ግንኙነታቸውን ከአሜሪካኖች ጋር የጀመሩት ። በአንፃሩ ደግሞ በዚያን ወቅት የኢትዮጵያ መንግሥት የኤርትራን ክ/ሀገር ችግር ለመፍታት የሚል ሙከራ በማድረግ ላይ ነበር ። እንደሚታወቀው ጥቅምት 7 ቀን 1962 ዓ.ም በአሥመራ ውስጥ የኤርትራ ክ/ሀገር መኳንንት ፣ የሀገር ሽማግሌዎችና የሃይማኖት መሪዎች በተገኙበት የኤርትራ ክ/ሀገር የሰላም ጉባኤ በሚል ስያሜ አንድ ቋሚ ኮሚቴና ቋሚ ሊቀ መንበር ያለበት ቡድን ተቋቋመ ። ዓላማውም የኤርትራ ክ/ሀገር ጉዳይ መፍትሔ እንዲያገኝ በመንግሥትና በተገንጣዮች መካከል የነበረውን የወታደራዊ እንቅስቃሴ ለማቆም በአመቺ ቦታና ጊዜ ተገናኝቶ ለመነጋገር ነበር ። ይህንንም ምክንያት በማድረግ የዚሁ የተጠቀሰው ቋሚ ኮሚቴ ሊቀ መንበር የነበሩት ደጃዝማች ገብረዮሃንስ ተስፋማርያም የፈረሙበት የሰላም ጥሪ ደብዳቤ በሁመር ሐንገለና በሌሎች አማካይነት ለተገንጣዮች እንዲደርስ ተደረገ። መልሱም ከተጋድሎ ሐርነት ኤርትራ መ/ጠ/ሐ/ጠ/ ኤርትራ ኮሚቴ በማለት በ24.11.69 እ.ኤ.አ የተጻፈ ደብዳቤ «ከልጆቻችሁ ሐሳብ ሊሰብ ለመለዋወጥ ባለትፍ በፈለጋችሁበት ቀን ከበርንትዎ በወሰኑት ቦታ በእክብሮት እንጠባበ

ቃለን» የሚል ደብዳቤ አብርሃም ተወልደና ሰለሞን ወ/ማርያም በተባሉት ግለሰቦች ተፈርሞ መጣ ።

በዚህም መሠረት ፣ ከተገንጣይ ቡድን መሪዎቹ ጋር ለመነጋገርና ለመደራደር ፣ በደጃዝማች ገብረዮሃንስ ተስማ ፣ የከፍተኛ ፍርድ ቤት ተጠሪ ዳኛ ሰብሳቢነት ፣ ሌተና ኮሎኔል ገብረግዚአብሔር መሐሪና ፣ የኤርትራ ክፍለ ሀገር ፖሊስ ምክትል ኮሚሽነርና እኔ ራሴ ተስፋሚካኤል ጆርጅ ፣ በአባልነት ያለንበት ኮሚቴ ሕዳር 21 ቀን 1962 ዓ.ም. ተቋቋመ ። እኔ በዚያን ወቅት የደቀምሐሪ ወረዳ ገዥ ነበርኩ ። ይህ ኮሚቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ሕዳር 28 ቀን 1962 ዓ.ም. ለሁለተኛ ጊዜ ደግሞ ታሕሣሥ 5 ቀን 1962 ዓ.ም. ተገንጣዮቹ ወደ ሚገኙበት ወደ ዓላ በረሃ ሄዶ ነበር ። ነገር ግን የተገንጣይ ቡድን መሪዎቹ በኋላቀር አስተሳሰብና በሥልጣን ሽሚያ ምክንያት በመለያየታቸው በአንድነት ጉዳያቸውን ለማቅረብ አልቻሉም ። በመሆኑም ኮሚቴው መገናኘትና መነጋገር የቻለው ከክርስቲያኑ ተገንጣይ ቡድን ጋር ብቻነበር። ከኮሚቴው ጋር ቀርበው የተነጋገሩት የቡድኑ ተጠሪ መሪዎችም ፣ አብርሃም ተወልደ ፣ ኢሳያስ አፈወርቂ ፣ ሰለሞን ወ/ማርያም ፣ ሀብተስላሴ ገ/መድህን ፣ ወ/ሚካኤል ሃይሉ ፣ በራኺ ገብሩና ሌሎችም ነበሩ ።

ያቀረቡትም ሐሳብ «እኛ **ከእስላሞች ተለያይተናል** --- እነሱን መውጋት እንድንችል ከመንግሥት **መተሪያዊና** ሞራላዊ እርዳታ ይሰጠን» የሚል ነበር ። ኮሚቴውም **መንግሥት** በዜጎቹ መካከል የሃይማኖት ልዩነት እንደማይፈጥርና **ጥያቄአቸውም** ተቀባይነት እንደ ሌለው በመግለጽ በበኩላቸው እጃቸውን ለመስጠት ዝግጁ ከሆኑ ግን መንግሥት እንደሚቀበላቸው ገለጸላቸው ። ይህም በወንጀል መዝገብ ቁ. 557/62 መክሳኪያ ምስክር ሌ/ኮሎኔል ገብረእግዚአብሔር መሐሪና በሚለው በገጽ 27 ላይ ሰፍሯል ።

ተገንጣዮቹም ፣ «ቁጥራችን ከፍተኛ ስለሆነ ተሰባስበንና ተመካክረን እጃችንን እስከምንሰጥ የቀሩት ጓደኛ የመሰሉት ወንድሞቻችን አደጋ ላይ እንዳይወድቁ የተነጋገርንባቸው ጉዳዮች ይዘትና የመግባቱም ጉዳይ በከፍተኛ ምስጢር እንዲጠበቅልን» ስላሉና ይህም ሀሳባቸው ተቀባይነት ስላገኘ የሚሰበሰቡበት ቦታና ጊዜ ተወሰነ ። ይሄም

PDF Created with deskPDF PDF Writer - Trial :: http://www.docudesk.com

በወንጀል መዝገብ ቁ. 537/62 በደጃዝማች ተሰፋዮሐንስ በርሄ ም/እንደራሴ የተረበ የመከላከል ምስክር በሚለው ገጽ 63 ላይ ሰፍረዋል ። ኮሚቴው ያዘንን ሁሉ እንደተለመደው ለመንግሥት አቀረበ። ነገር ግን በምሥጢር ይጠበቅልን ብለው ቃል ያስገቡን ጉዳይ ሊከበርላቸው አልቻለም ። ምክንያቱም በዚያን ጊዜ በአሜሪካና በኢትዮጵያ መንግሥት መካከል ምሥጢራዊ መረጃዎችን በመለዋወጥ በኩል (Exchange of Confidential information) የነበረው ስምምነት ጠንካራ በመሆኑ ኮሚቴው በምሥጢር ያቀረበው ሪፖርት ሁሉ አሜሪካኖቹ እጅ ወደቀ ። እነሱም (አሜሪካኖቹ) በበኩላቸው ከዚያ በኋላ «ሰልፊ ነጻነት» በሚል ስያሜ ተቋቁሞ የነበረውን የኢሳያስ ቡድን ለመገናኘት ለብቻቸው ሩጫ ጀመሩ ።

በዚህ ዓይነት አሜሪካኖቹ ለመጀመሪያ ጊዜ ሊገናኙና ሊነጋገሩ የቻሉት ሀብተሥላሴ ገ/መድህን ከተባለውና «ሰልፊ ነጻነት» ተገንጣይ ቡድን መሪዎች መካከል አንደኛው ከነበረው ግለሰብ ጋር ነበር ንግግሩም የተደረገው እኔ ራሴ በተገኘሁበት በቃኘው ጣቢያ ግቢ ውስጥ ሪቻርድ ኮፕላንድ ከሚባለው «የችግኝ ተከላ ፕሮጀክት» በሚል ሽፋን ከብዙ ሰዎች ጋር እየተገናኘ ስለላ በሰፊው ያካሂድ ከነበረው አሜሪካዊ ጋር ነበር ።

ሪቻርድ ኮፕላንድ ከሀብተሥላሴ ጋር ባደረገው የሀሳብ ልውውጥ ተገንጣይ ቡድኖቹ በአሜሪካኖቹ ላይ የቱን ያህል ከፍ ያለ ጥላቻና ትያሜ እንደነበራቸው መረዳት ቻለ ። አድሃሪውን የኃይለ ሥላሴ መንግሥት አትፈው በአጠቃላይ በኢትዮጵያ ሕዝብ ፤ በተለይም በኤርትራ ክፍለ ሀገር ሕዝብ ላይ ያደርሱ የነበረውን ጭቆና በመዘርዘር የቱን ያህል እንደሚጠሉአቸው ሀብተሥላሴ በግልጽ አስረዳው ። ኮፕላንድ ፤ ይህ ሁኔታ አሜሪካኖቹ ከመጀመሪያ ጀምሮ ያፈሩት የነበረውን ትጥሚና ፤ ወታደራዊ ጥቃት በቃኘውና በራሱ ጣቢያዎቻቸው ላይ ፤ ወደፊትም በቀይ ባህርና በአፍሪካ ቀንድ ባላቸው የረጅም ጊዜ ፖሊሲ ላይ ከፍተኛ ክስረት ሊያደርስ የሚችሉ መሆናቸውን ለመረዳት ቻለ። ስለሆነም ከተገንጣይ ቡድኖቹ ዋና ዋና መሪዎች ጋር እንዲያገናኘው የጋራ ስምምነት ለመቀየስ እንዲቻል ያደርግ ዘንድ ሀብተሥ

ላሴን ጠየቀ ። ከዚህ ውይይት በኋላ ሀብተሥላሴ ከቃኘው ጣቢያ ሰ ዶኖቹ ወደነበሩበት ወደዓላ በረሃ ተመልሶ ሔደ ።

ሃብተሥላሴም «የሰልፊ ነጻነት» የበላይ መሪዎች ከነበሩት ከአብርሃ ተወልደና ከኢሳያስ አፈወርቂ ጋር ስለ ጉዳዩ ከተወያዩበት በኋላ ወደ ደቀምሐሪ ከተማ ተመልሶ አሜሪካኖቹ ከዋና ጥናዎቹ የሠልፊ ነጻነት መሪዎች ጋር ሊነጋገሩ የሚችሉበትን አጀንዳ እንዲያዘጋጅ ታዘዘ ። ከአሜሪካኖቹ ጋርም የግንኙነት ቀጠሮ አደረገ ። በቀጠሮው መሠረትም ሪቻርድ ኮፕላንድ ደቀምሐሪ ሲመጣ ዓይኛው የነበረውን ሪቻርድ ሲወልንና አንድ ትልቅ የጦር መሣሪያ ኪታሎግ ይዞ መጣ ።

በወቅቱ በተደረገው ውይይት አሜሪካኖቹ በመጀመሪያ ደረጃ ለማወቅ የፈለጉት ተገንጣዮቹ የጦር መሣሪያ የሚያገኙበትን ምንጭና የንቅናቄአቸውን የውጭ ደጋፊ ኃይላት ነበር ።

ሀብተሥላሴንም በመጀመሪያ የጠየቁት ምን ዓይነት ጠመንጃና ሌላ መሣሪያ እንዳላቸው ነበር ። እሱ ደቀምሐሪ ይዞት መጥቶ የነበረውንም ክላሽን ኮቭ አውቶማቲክ መሣሪያ ተውሰው ፤ ቃኘው ጣቢያ ከወሰዱ በኋላ ፎቶግራፍ አንስተውና መርምረው መለሱለት ። አሜሪካውያኑ በተጨማሪም የተገንጣይ ቡድኑ ዋና ዋና መሪዎች ስለቡድናቸው አጠቃላይ ፖሊሲ ፤ ከጂብሃ ጋር ስላላቸው ትራኔ ፤ ለጀብሃ ሶሻሊስት አገሮች በፍልስጥኤም ነፃአውጪ ድርጅት በኩል በእጅ አዙር እርዳታ እንደሚሰጡና «ሰልፊ ነጻነት» ከአሜሪካ ጋር ለማድረግ የሚፈልገውን ግንኙነት የሚገልጽ አፈሲላዊ ደብዳቤ በጊዜው የቃኘው ጣቢያ አዛዥ ለነበረው ፤ ኮሎኔል ማሙዘር እንዲጻፉ ያደርግ ዘንድ ሀብተሥላሴን ጠየቁት ። በዚህ መሠረት ደብዳቤው በመሪዎቹ ተረቅቅና ተዘጋጅቶ በፖስታ ቤት እንዲላክ ተደረገ ።

በደብዳቤው ውስጥ የሰፈሩት ዋና ዋና ነጥቦችም ፤

1ኛ/ በዓላ በረሃ የሚገኙት ታጋዮች ፤ ክርስቲያን በመሆናቸው ከፍተኛ የሆነ የፖለቲካና የመሣሪያ ርዳታ ከዓረብ መንግሥትና ፤ ከሶሻሊስት አገሮች በእጅ አዙር በሚያገኘው የጀብሓ ቡድን በየቀኑ የሚገደሉና የሚታረዱ መሆናቸውን ፤

2ኛ/ ጀብሃ የያዘችው ፖለቲካ ጭልጥ ያለ የግራሚግናት ይዞት ያለውና

የእሥራኤልና የአሜሪካ ዓይነተኛ ጠላት ከሆኑት የአረብ ሀገሮች ጋር ፖታሲው የተቀመደ መሆኑን ፤

የሰልፊ ነፃነት ቡድን ዋና ዓላማ ግን "ተራማጅና ዴሞክራቲክ እንቅስቃሴ" ለማካሄድ መሆኑን የሚገልጽና አሜሪካም የሚያስፈልገውን እርዳታ እንድትሰጣቸው የሚማጸን ነበር ።
(ይህ ደብዳቤ በ21/9/62 ቁ. 1039/18/31 ማህደር ቁ. ሀ/1/1942.... በእንግሊዝኛ ጽሑፍ ሰፍሮ ይገኛል) ።

በዚሁ ወቅት ይኸው ተገንጣይ ቡድን ተመሳሳይ ደብዳቤ ለኢጣልያ ቆንስልም ጽፎ ነበር ። የደብዳቤውም ዋና ይዘት ባጭሩ ፤ "ኮሚኒስቶች እስላሞችን ስለሚረዱ እናንተ ምእራባውያን ደግሞ እኛን ልትረዱ ይገባል" የሚል ነበር ። ይህ ደብዳቤ የተጻፈው እንደ ኤውሮጳ አቆጣጠር በ5/4/1970 ሲሆን ፤ ቆንስላው ደብዳቤውን የኤርትራ ክ/ሀገር ምክትል እንደራሴ ለነበሩት ለደጃ/ ተሰፋዮሐንስ በርሄ ሚያዝያ 1/62 ዓ/ም/ አስረክቦዋል ። ይህም በመዝገብ ቁ/ ሀ/1/1042 ደብዳቤ ቁጥር 1091/18/31 ሰኔ 4 ቀን 1962 ዓ.ም. ተጠቅሶ ይገኛል ። በተጨማሪም መንግሥቱ ባደሩ ሁቅቢት በተባለው ግለሰብ አማካኝነት ፤ ከሌላ ካልታወቀ የውጭ አገር ኃይል ተመሳሳይ የመሣሪያ ዕርዳታ ለአብርሃ ተወልደና ለኢሳያስ አፈወርቂ የሚገኝበት መንገድ ተቀይሶ እንደነበረና ከተባሉትም የውጭ ሀገር ሰዎች ጋር አገናኝቷቸው እንደ ነበረ ሃብተሥላሴ ተበረመድህን ተማርኮ በነበረበት ጊዜ በሰጠው ቃል አረጋግጠዋል ። ይኸም በመዝገብ ቁ. ሀ/1/1042 ደብዳቤ ቁ 1091/18/31 አሥመራ ሰኔ 4,62 ዓ.ም ተጠቅሶአል ።

አሜሪካኖቹም ፤ በበኩላቸው የመጣላቸውን ደብዳቤ በደስታ ተቀበሉት ። ከዚያም በኋላ የቡድኑ መሪ የሆነው ኢሳያስ አፈወርቂ ራሱ መጥቶ ከአሜሪካኖቹ ጋር እንዲነጋገር ቀጠሮ ተደረገ ። በተባለውም ፤ ቀን እኔ ራሴ በማሽከረክረው የመንግሥት ላንድሮቨር መኪና ከደቀምሐረ አላ በረሃ ድረስ ሔጄ ፤ ኢሳያስን ወደ አሥመራ ይዤው መጣሁ ። በአሥመራ ከተማ ውስጥም ፤ ለሁለት ሰዓት ያህል በመኪናው ሳንሽራሽረው ቆይቼ በቀጠሮው ሰዓት ቃኘው ጣቢያ

ወሰድሁት ። አሜሪካኖቹም የሴኩሪቲ ችግር እንዳይፈጠር ብለው ውይይቱ ሚስተር ቦውሊንግ በተባለው የቃኘው ጣቢያ ሴንትራል ኢንተለጀንስ ዲፓርትመንት ባልደረባ መኖሪያ ቤት ፤ ማለትም ትዱስ ፍራንሲስኮ ካቴድራል አጠገብ ተካሔደ ። በአሜሪካኖቹ በኩል ከሪቻርድ ኮፕላንድ ጋር ሌሎች ሶስት የሚሆኑ ከፍተኛ ባለሥልጣኖች ነበሩ ።

በንግግሩ ወቅት ኢሳያስ ካነሳቸው ነጥቦች መካከል

1/ የአሜሪካ መንግሥት ከኢትዮጵያ መንግሥት ጋር በመመሳጠር የኤርትራን ዕድል በመወሰን ጉዳይ ላይ የሰራውን የኤርትራ ሕዝብ ፍላጎት የማያሟላ የፌደሬሽን አቋም በመፍቀዱ ፤

2/ ፌደራላዊ መንግሥት ከተሠረዘ በኋላ ደግሞ የኤርትራን ሕዝብ ለማጥፋትና እንቅስቃሴውን ለመደምሰስ ሰፍር ቁጥር የሌለው መሣሪያና አማካሪዎች ለኢትዮጵያ መንግሥት ማቅረቡ በንሱ ዘንድ የተወገዘ ድርጊት መሆኑን ፤

3/ የዐረብ አገሮች ጀብሃን በመርዳት ቀይ ባህርን የዓረብ ግዛት ለማድረግ መወሰናቸውንና "ተራማጅ ድርጅትና ዴሞክራሲያዊ መንግሥት" ለመመስረት በሚደረገው ትግል ያለፈውን ድርጊታቸውን በማረምና በማስተካከል የሱን ቡድን እንዲተባበሩ ሙሉ እርዳታን የሚጠይቁ ይገኙበታቸዋል ። አሜሪካውያኑም ከኢትዮጵያ መንግሥት ጋር በዓላ በረሃ ይደረግ የነበረውን ድርድርና የጀብሃንም አኳኋን በሚገባ ስለሚያውቁ "ጀግኖቹ እንደተሰቃያችሁና እንደተገደላችሁ በደፋ የምናውቀው ነገር ነው ። ከንሱ መገንጠላችሁም የሚደገፍ ነው" ካሉ በኋላ የፍልስጥኤም ቡድን አካል የሆነው "ጨለማው መስከረም" (Black September) አም ባሲዎቻችንን በመደብደብ በየቦታው በገንዘብ በተገዙ የአገር ሰዎች ስለሚጠቁም ፤ የዚህ ድርጅት መሣሪያ እንዳትሆኑ ፤ በበኩላችሁ በንብረታችንና በአባሎቻችን ላይ ጉዳት እንዳታደርሱና ፤ ለመከላከልም ቃል ከገባችሁልን አንዳንድ የማተረያል እርዳታ እናተርባለን በማለት ነው

"የጠራናችሁ" ብለው አስረዱ ። ኢሳያስም የእርዳታው ጉዳይ በዓላው በድን በኩል ተቀባይነት እንዳለው ገልጾ ጨለማው መስከረም (Black September) የተባለው ቡድን ሊያመጣ የሚችለውን ጉዳት መከላከል ግን ከቡድኑ (ተገንጣይ) አቅም በላይ መሆኑን አስታወቀ ።

አሜሪካውያኑም ንግግራቸውን በመቀጠል "በታሪክ ፣ ኤርትራ በባህል ፣ በቋንቋ ፣ በሃይማኖትና በደማዊ መተሳሰር ከኢትዮጵያ ሳትነጠል ቆይታለች ። በኤርትራ ውስጥ በታየው የውስጥና የውጭ ትራኢ ሳቢያ በጉዳዩ ማለቃ ገብተን ሁኔታውን ለማረጋጋት በኤርትራ የፌደሬሽን አቋም ወስደን ። አሁን ግን በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው ስርዓት በመዳከም ላይ ስለሚገኝና ፣ የሚተካውም የተደራጀ ፓርቲ ባለመኖሩ ፣ እንደሌሎቹ የአፍሪካ ሀገሮች ሁሉ ወታደራዊ አስተዳደር ይመጣል ብለን እንፈራለን ፣ እምንትም የለንም" በማለት ፣

ሀ/ የታኘው ማቢያ ሀሉውና እንድጠበቅና ሌላ ተመሳሳይ ማቢያም በቀይ ባሕር አካባቢ እንዳቋቋም ከሚተባበር ፣

ለ/ ሀረ ሶሻሊስት የሆነ አቋም ከሚያዝና የሶሻሊዝምን መስፋፋት ከሚቃወም ፣

ሐ/ ለአንድ ዲሞክራሲያዊት የኤርትራ መንግሥት የሚታገል ቡድን ጋር ለመፈራደር ዝግጁ ነን" በማለት አስረዱት።

በጊዜው የኤርትራ ክ/ሀገር እንደራሴ የነበረው ራስ አሥራተ ካሣ "ለሰላሬ ነፃነት" ሶስት አማራጮ ሰጥተው ነበር ፣ እነሱም ፣

1ኛ/ ሁሉም በምህረት ገብተው በየፈናቸው ትምህርትም ሆነ ሥራ እንዲቀጥሉ ፣

2ኛ/ ከጀብሃ ጋር መለያየታቸውን በይፋ ለማሳወቅ ጀብሃን በጦር ኃይል ወግተው መጣላታቸውን በግልጽ እንዲያረጋግጡ ፣ ይህን ካደረጉ የመግሪያ እርዳታም ሊሰጣቸው እንደሚችል ፣

3ኛ/ ሁሉም በምህረት ገብተው ወታደራዊ ትምህርት በመቀበል በጀብሃ ላይ ያላቸውን ቂም በቀል ከጦሩ ጋር በመተባበር እንዲወጡ ፣ የሚሉ ስለነበሩ ፣ አሜሪካኖቹም እንዚ

ህን አማራጮች መነሻ በማድረግ ለኢሳያስ ምክራቸውን ለገሱት ። በመጀመሪያ ደረጃ ጀብሃንና የኢትዮጵያን መንግሥት ጦር ጥንድነት ለመቋቋም አቅም እንደሌለው ገለፁለት ። ስለሆነም ከኢትዮጵያ መንግሥት ጋር የጀመረውን ድርድር በከሬልም ቢሆን ፣ እንዲቀጥልበት መከሩት ። ለዚህም የሚሻለው ዘዴ ከቡድኑ መሪዎች መካከል ጥቂቶቹ በምህረት ገብተው የቀሩት በኢሳያስ መሪነት በበረሃ ጸረ ጀብሃ ትግሉን እንዲቀጥሉ ማድረግ ፣ መሆኑን በዝርዝር አስረዱት ። ይህን ማድረግ ከቻለ አሜሪካኖቹ ከአሥራተ ካሣ ጋር በመስማማት የኤርትራ ክ/ሀገር ተወላጆች ብቻ የሚገኙበት ጠንካራ የኮማንዶ ኃይል አሰልጥነው እንደሚልኩለትና ጀብሃን በተጨማሪ ኃይል እንደሚመልሱለት ቃል ገቡለት ።

ሁኔታውን ለማተላጠፍ ፣ የጀብሃንም አቅም በቶሎ ለማዳከምና የምታገኘውም እርዳታ እንዲቋረጥባት በአረቦችና በእስራኤል መካከል ያለውን የመካከለኛውን ምስራቅ ጦርነት በማተጣጠልና ጊዜያዊ ጦርነት በመክፈት የአረብ አገሮች በአካባቢያቸው ብቻ እንዲወሰኑ የማያደርጉ መሆናቸውን ገለፁለት ። በዚህም ጊዜ በኢትዮጵያ መፈንቅለ መንግሥት ተካሂዶ የፖለቲካ ሥልጣኑን የሚጨብጠው አካል ኤርትራን በፌደራላዊ መንግሥት የሚያውቅ ያሆናል ። አሜሪካም ከዚሁ ክርስቲያናዊ መንግሥት ጋር ይተጋተቀሉ ። ምክንያቱም የቀይ ባሕር ጌትነት ያመለጣቸው የዓረብ አገሮች የተዳከመውን ጀብሃ መርዳት ብቻ ሳይሆን በወታደራዊ ኃይልም ለመግባት ሳይሞክሩ ስለማይቀሩና "ስለፊ ነፃነት" ብቻውን ሊቋቋማቸው ስለማይችል ነው በማለት አስረዱት ። ኢሳያስ ግን "የኤርትራ ነፃነት ምንም አማራጭ የሌለው ጉዳይ ስለሆነ ፣ ፌደሬሽን የሚባል ነገር አልቀበልም" አለ ። አሜሪካውያኑም በበኩላቸው "የኤርትራ ጥያቄ የውጭ ጥያቄ እንጂ የውስጥ ጥያቄ አለመሆኑን የሚያረጋግጡ አንዳንድ ነጥቦች ስለሚኖሩ የጠቀስንላችሁን ሦስት ዓላማዎች ለማሟላት ከተስማማችሁ ሙሉውን ነፃነታችሁን የምንደግፍ መሆናችንን እንገልጻለን" በማለት "በናንተውና በምንልከው የኮማንዶ ሐይል ብር

ታት የጀብሃ ድክመት ከታየ በኋላ በኢትዮጵያ የሚቋቋመው አዲሱ መንግሥት ኤርትራን በፌደራላዊ ስርዓት በሚያውቅበት ጊዜ እናንተ አትቀበሉ ። በዚህ ጊዜ እኛ አስተያመው ምህረት ጠይቀው የገቡት ጓደኞቻችሁ እኛ በምናቀርብላቸው የመግሪያና የወታደራዊ ስልት እውቀት ደልበው ስለሚጠብቁ በብሩት ወደ እናንተው ይቀላቀላሉ "

"ከደጋው ክፍል ወደ ቆላው በመውረድ ደግሞ የባህር ጠረፎችን በቁጥጥራችሁ ሥር ስለምታደርጉ በሬዲዮትናም ጦርነት ከሬድዮንግ የማረክነውን የሩሲያ መግሪያ በሙሉ በመርከብ እናቀርብላችኋለን ።"

«አሜሪካ ሠራሽ መሣሪያዎችና ቴሳቴሮች ግን በሶስተኛው ዓለም የተያያዘነውን ፕሮፓጋንዳ ሊያቀዘቅዝብን ስለሚችል አናቀርብላችሁም ። ጉዳዩ እንዲፋጠንም በኢትዮጵያ የሚመሠረተው አዲስ መንግሥት የምታውቋትን መንግሥት በይፋ እስኪሚያውቀውና እስኪሚቀበለው ድረስ የምንሰጠውን ማተሪያላዊና ሌላም እርዳታ በመጠኑ በማቋረጥ ተጽዕኖ እናደርግባታለን» አሉ ።

ኢሳያስም ይህን ፕላን በቲዮሪ ደረጃ ከሰማ በኋላ ይህ ተግባራዊ እንደሚሆን ምን ዋስትና አለው ፣ በማለት ጠየቀ ። አሜሪካኖቹም «ፖለቲካ የቁማር ጨዋታ ስለሆነ ቁማር ተጫወት ። እናንተ የምትፈልጉት ነጻነት ነው ። እኛ ደግሞ የምንሻው የቀይ ባህር ደህታችን እንዲጠናከር ስለሆነ ፣ ይኸው ዋስትናችን ነው» ብለው መለሱለት ።

ይህን አጠቃላይ ውይይት ካደረጉ በኋላ አሜሪካኖቹ ስለ ኤርትራና ስለ ኢትዮጵያ የወደፊት ሀሉውና ተደጋም አርነው የዚህ ዓይነት የተራቀቀ ፖሊሲ ማውጣታቸው ያስደነቀው መሆኑን ኢሳያስ ገለጠላቸው ። ስለተለዋወጥናቸው ሀሳቦች ግን በሌሎው ከበረሃ ጓደኞቹ ጋር ተወያይቶ የመጨረሻውን መልስ በተከታታይ እንደሚልክላቸው አስታውቆ ስብሰባው አበቃ ። እኛም ለእዳርና ለማዘዣ ተመልሰን በታኘው ማቢያ በተለይ ተዘጋጅቶልን ወደነበረው የሚስተር ኮተሳንድ መኖሪያ ቤት ሔድን ።

በማግሥቱ ኢሳያስን ወደ በረሃ ለመመለስ አሜሪካኖቹ ብዙ ዝግጅት ማድረግ አስፈለጋቸው ። ምክንያቱም በዚያን ወቅት በአሥመራ

መውጫና መግቢያ በሮች ሁሉ የተስማሩት ወታደ አስከባሪዎች ከባድ ፍተሻ ያካሒዱ ስለነበር ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ የግድ አስፈላጊ ነበር ። ስለሆነም ኮተሳንድ ራሱ ሾፌር ሆኖ የአሜሪካን ባንዲራ የሚውለበለብበትና ፣ የዲፕሎማቲክ ታርጋ ያለውን እንዲሁም የኋላው መስተዋት በመጋረጃ የተሸፈነ ካዲላክ መኪና በማዘጋጀት እኔንና ኢሳያስን ይዞ በምዕዋ መንገድ በኩል የመንግሥት ወታደ አስከባሪ ወታደሮችን ሰላምታ እየተቀበልን ወደ ነፋሲት አመራን ። ከነፋሲት ወደ ደቀምሐረ በሚወስደው መንገድ እስከማይሐባር አካባቢ ድረስ ኢሳያስን ይዘነው ሔድንና እዚያ ይጠብቁት ለነበሩት ጓደኞቹ አስረክበነው ፣ እኛ ደግሞ በደቀምሐረ በኩል ዞረን ወደ አሥመራ ተመለስን።

አሜሪካኖቹ ወዲያውኑ ይህን ስምምነት ተግባራዊ የሚያደርጉበትን ዝግጅት ተያያዙት ። ጨለማው መስከረም የተባለው የፍልስጥኤም ነጻ አውጭ ድርጅት ጥቃት ያደርስብናል በሚል ሽፋን ራስ አሥራተ ካሣን በማግባባት ከሀገራቸውና ፣ በወታ አስከባሪዎች ከየቦታው ተቀብረው የተገኙትን ፣ እንደዚሁም በጦርነት የተማረኩትን አያሌ መሣሪያዎች በኢንትራ ከባድ መኪናዎች አስጭነውና ሸፍፍነው በማሰራ ጡት ከኤርትራ እስከ መሀል አገር ያሉት የአሜሪካ ደጋፊዎች በየቦታው እንዲጠናከሩ አደረጉ ። ወዲያውኑ በምስራቃዊና በምዕራባዊ የኤርትራ ቆላዎች ከበድ ያለ ወታደራዊ እንቅስቃሴ ለማካሄድ ከመሃል አገር ቁጥሩ በርከት ያለ ሠራዊት እንዲመጣ ተደረገ ። ምክንያቱም በኤርትራ ክ/ሀገር ውስጥ ጦርነት ማቀጣጠል አንድ ስንኩል መንግሥት በማገል ኢትዮጵያ ለመፍጠር ሊታተደው መፈንቅለ መንግሥት የመጀመሪያው ትይመ ሁኔታ እንዲሆን ታቅዶ ነበር ።

ይህ በእዚህ እንዳለ እነዚያ በታኘው ማቢያ ከሃብተስላሴ ገብረ መድህንና ከኢሳያስ አፈወርቂ ጋር የተካሄዱት ስብሰባዎች በድብቅ በቴፕና በፎቶግራፎች ተቀርጸው ስለነበር የካቲት 17 ቀን 1962 ዓ.ም ፍሬ ነገሩ በጽሑፍ ሰፍሮ ከፎቶግራፎቹ በአሥራተ ካሣ የአሥመራ ሰላይ በነበረው በሚስተር ግለንቦየት በተባለ አሜሪካዊ ተደርሶበት ለአሥራተ ካሣ ቀረበ ። ለዚሁም ወንጀል መዝገብ ቍጥር

PDF Created with deskPDF PDF Writer - Trial :: http://www.docudesk.com

557/62 ተ.ቁ/ ካሳሁን መክላኪያ ምስክር ገጽ 28 የሚለውን መመልከት ይቻላል ።

በዚህ ምክንያት እኔም ከደተምሐረ ባስችኳይ ተጠርቼ ተጠየቅሁ ፤ ራስ አሥራተ ካሣም ኢሳያስ አፈወርቅና ጓደኞቹ ከአሜሪካኖቹ ጋር ለመገናኘታቸው እኔን በኃላፊነት ለመጠየቅ ሞከረ ። እኔ ግን በበኩሌ አሜሪካኖቹ እንደሌላቸው በየገጠሩ ሁሉ እንዲዘዋወሩ በመንግሥት ስለተፈቀደላቸው ስለ ግንኙነት ማድቋማቸውን ገልጬ ፤ ጉዳዩ የኔ ኃላፊነት አለመሆኑን አስረዳሁ ። እንዲሁም እኔ የወረዳው ገዢ በመሆኔ ብቻ ሳይሆን ፤ መንግሥት የሰላም ጉባኤ በማለት ያቋቋመው ኮሚቴ ተጠሪም ስለሆንኩ ፤ በኋላ በረሃ የሚከሄደውን እንቅስቃሴ በቀጥታ ለመከታተል ኃላፊነት እንደነበረብኝ በተጨማሪ አስረዳሁ ። ይህንን ከገለጽኩ በኋላ ሁኔታውን ወደፊት በምስጢር እየተከታተልኩ ዕለት በዕለት ሪፖርት እንዳቀርብ በአሥራተ ካሣ ትእዛዝ ተሰጠኝ ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን የአሥራተ ካሣ የወደፊት ሴራ በየአቅጣጫው መወራት ሲመጀምሩ የተፈጠረውን ውዥንብር ለማርገብ እኔ እንድታሰርና በወንጀል እንድከሰስ ተደረገ ።

ራስ አሥራተም ስሙን ለመጠበቅ ሲል በምስጢር ይደራደራቸው የነበሩት የጓላ በረሃ ተገንጣይ ቡድን አባሎች በጦር ኃይል እንዲመለሱ ትእዛዝ አስተላለፈ ።

ከዚህ ተጥሎ ደግሞ ምንም እንኳ ከ1961 ዓ.ም ወዲህ በቀጥታ ያልተሳተፍኩባቸው ቢሆንም ፤ አንዳንድ የተገንጣይ ቡድኑ አባሎች በነገሩኝና እኔም ባደረግሁት ክትትል ላይ በመመሥረት በሻዕቢያ ውስጥ የታዩትን ገልህ ሁኔታዎች ተጥሎ ባጭሩ ለመጥቀስ እሞክራለሁ ።

....በኤርትራ ክ/ሀገር ውስጥ ከ1962 - 1964 ዓ.ም ድረስ ጀብሃ ፤ ዑበል ፤ ሕዝባዊ ኃይልና ሰልፊ ነጻነት የሚባሉ አራት ድርጅቶች ነበሩ ። ጀብሃ በ1964 ዓ.ም የመጀመሪያውን ጉባኤ ባደረገችበት ወቅት ሌሎቹ ሶስቱ ቡድኖች በጉባኤው ላይ ያልተገኙ በመሆናቸው ብቻ ሳይሆን ፤ መመሪያዎችንም ባለመቀበላቸው በጦርነት ሊታጠፉቸው ወሰነች ። እነዚህ ሶስት ቡድኖችም እርስ በርስ ከመታታር ይልቅ

በአንድ ግንባር ሥር ተሰልፈው ጀብሃን እንዲቋቋሙ ያስገደድዋቸው ብዙ ሁኔታዎች ነበሩ ።

....ሕዝባዊ ኃይል ውስጥ የነበሩት የሁስማን ሳልሕ ሳበ ወገኖች የእስልምና ሃይማኖት ተከታዮች በመሆናቸው ከአረብ አገሮች በቂ ገንዘብና መሳሪያ አገኙ ። የወቅቱ ደካማ ጐናቸው ግን በቂ የሰው ኃይል ማጣት ነበር ። በጊዜው ብቁና ብዙ የሰው ኃይል ያካማቸው በኢሳያስ የሚመራው «የሰልፊ ነጻነት» ቡድን ነበር ። ሁስማን ሳልህ ሳበም ከሙጭ «በእርጃታ» ለሚያገኘው መሣሪያ ሠራዊት ስላስፈለገው ፤ ከሰው ኃይል በስተቀር በቂ ድርጅትና መሣሪያ ያልነበረው ኢሳያስና ያለ ሠራዊት በርካታ መሣሪያዎችን ያዘበተው ሳልህ ሳበ ሁለቱም ለየተቅማቸው ሲሉ ለመተራረብ ወሰኑ ።

....ጀብሃ በ1964 ዓ.ም የሕዝባዊ ኃይልንና የዑበል ቡድን አባሎችን ለመደምሰስ ማጥቃት ስለጀመረች የሁለቱ ቡድኖች አባላት ከሳሕል ሸሽተው ወደ ሱዳን ገቡ ፤ በዚህ ወቅት በግዛል በረሃ ውስጥ የተረው በኢሳያስ የሚመራው የሰልፊ ነጻነት ቡድን ብቻ ስለነበር የዑበል ፤ የሻዕቢያና የሰልፊ ነጻነት ቡድን መሪዎች የጀብሃን ጥቃት ለመቋቋም በደሩት ላይ በ1965 ዓ.ም ተሰብስበው የጋራ ግንባር (United Front) በመፍጠር «ሕዝባዊ ኃይላታት ኤርትራ» ወይም «ሻዕቢያ» የሚለውን ድርጅት አቋቁመው መንቀሳቀስ ጀመሩ ፤ ሁስማን ሳልሕ ሳበ ደግሞ የግንባሩ የውጭ ጉዳይ ኃላፊ ሆኖ እንዲሠራ በመስማማት ጀብሃን ለመቋቋም በአንድነት ተነሱ ።

....የእርስ በርስ ውጊያም እየከረረ በመሄዱ ጀብሃ ከዚህ በፊት በቀላሉ ያስመዘግባቸው የነበሩት ድሎች ሊገኙ አልቻሉም ። በእርስ በርሱ ውጊያ ውስጥ ሻዕቢያ ምልምል አባሎችን ከደጋው ክፍል በብዛት ያገኝ ስለነበር ፤ እየተጠናከረ መጣ ። ሻዕቢያ በሁስማን ሳልሕ ሳበ እስከአፍንጫው ድረስ ታጠቀ ። የአንድነቱ ግንባር ጀብሃን መቋቋም በመቻሉ የጀብሃ አደገኛነት እየመነመነ ስለሄደ ለጊዜው ታፍኖ የነበረው ሁለተኛ ቅራኔ ማለትም የሥልጣንና የጐሳ ቅራኔ ብቅ ብቅ ይል ጀመር ። ከአንድነት ግንባር ውስጥ በቀይ ባሕር ተወላጆችና በማረያ ልጆች (የዑበል አባሎች) መካከል ቅራኔ ስለተፈጠረ በ1966

«ዑበል» ከሻዕቢያ ተገንጥሎ ወደ ባርካ ሲገዝ በጀብሃ ተደመሰሰ ። በዚህም የዑበል የእንቅስቃሴ ታሪክ አከተመ ። የተቀሩት የአንድነት ግንባር አባሎች ማለትም ሕዝባዊ ኃይልና «ሰልፊ ነጻነት» በስምምነት ሂደት ላይ እንዳሉ በ1966 ዓ.ም የ«መንካዕ» እንቅስቃሴ ተነሣ ። ይህ የ«መንካዕ» እንቅስቃሴ የአንድነትን ሂደት በማሰናከል በኢሳያስ ቡድን ውስጥ እስጊ ሁኔታን ፈጠረ ።

....«የመንካዕ» እንቅስቃሴ አሥራ አንድ የሚሆኑ ዲሞክራሲ አዘል ጥያቄዎችን የአንድነቱ ግንባር መሪዎች ለነበሩት ለእነ ኢሳያስ አፈወርቂ ፤ ሰለሞን ወ/ማርያም ፤ አሥመሮም [illegible] ፤ መሰፍን ሐጎስና ተወልደ ኢዮብ አቀረበ ። ከጥያቄዎቹም መካከል ፤

1- ሰፊው ሕዝብ በመሪዎቹ እንዳይገፋ
2- የብሔራዊ ዲሞክራሲያዊ ፕሮግራም አዋጅ እንዲታወጅ
3- የድርጅቱ ጉባኤ ተደርጎ መሪዎቹ በዲሞክራሲያዊ መንገድ እንዲመረጡ
4- በድርጅቱ የሰፈነው ወታደራዊ አምባገነንነት እንዲጠፋ
5- ኢሳያስ አፈወርቂ በሞኖፖል የያዛቸውን ኃላፊነቶች እንዲያከፋፍል
6- የበጥታው ክፍል «በአሥረኞች» ላይ ኢ-ሰብአዊ ድርጊቶች የሚፈጽም ስለሆነ ፤ ርህራኄ የሰፈነበት ፍርድ እንዲሰጥ የሚሉ ይገኙባቸዋል ።

በድርጅቱ ውስጥ የሚገኙ አባሎች በሙሉ እንቅስቃሴውን ሲደግፉ ኢሳያስ ግን ባህርዩና ዓላማው ስለማይፈቅድለት እንቅስቃሴውን ሊብያው ተቃወመው ።

የመንካዕ እንቅስቃሴ መሪዎችም ፤ የድርጅቱን ሥልጣን ለአሥር ቀናት ያህል ይዘው ኃይላቸውን ማጠናከር ጀመሩ ። ኢሳያስና ጓደኞቹ መንካዕን ፊት ለፊት በፖለቲካ መመከት ስላልቻሉ አደጋሪ በሆነው የከፋፍለህ ግዛ ስልት ተጠቅመው ሐማሴን ፤ አከለጉዛይ ፤ ሠራዬ በማለት እርስ በርስ ካነካኩሱ በኋላ የተጀመረውን ንቅናቄ ሊያፍረከርኩት በቁ ። የመንካዕን እንቅስቃሴ በጉልህ ሲመሩ ይታዩ የነበሩት አብዛኞቹ የአከለጉዛይ ልጆች በመሆናቸው የመንካዕ እንቅስቃሴ በሐማሴንና በአከለጉዛይ ተወላጆች መካከል እንደተነሳ ት

ራኔ ሆኖ ተገመተ ። ሆኖም ያልነቃ ሠራዊት የአደጋጋሪያን መሣሪያ ከመሆን ስለማያልፍና ብዙዎቹም የሐማሴን ልጆች ስለነበሩ የኃይል ሚዛን ወደ ኢሳያስና ሰለሞን ወ/ማርያም አዘነበለ ። ከኃላፊነት ወርዶ ተባር በየጥላ ሥር ይውል የነበረው ኢሳያስ አፈወርቂም በሥልጣን ወንበሩ ላይ ተመልሶ ተቀመጠ ። ወዲያውኑ የመንካዕ እንቅስቃሴ መሪዎች በሙሉ ከታሰሩ በኋላ እንቅስቃሴው የአከለጉዛይ ተወላጆች ብቻ ነው ተብሎ እንዲወራ ተደረገ ። ከመንካዕ እንቅስቃሴ መሪዎች መካከል ታስረው የነበሩ የሐማሴን ተወላጆች የሆኑት ጴጥሮስ ሰለሞንና ሰብሃት ኤፍሬምም (አሁን የሻዕቢያ የፖሊት ቢሮ አባሎች) ከእሥር ቤት ወጥተው ከሠራዊቱ ፊት ቀርበው እንቅስቃሴው የአከለጉዛይ ልጆች እንቅስቃሴ መሆኑን ከጥናዎቹ የመንካዕ መሪዎች እንደተገለጸላቸው በማስመሰል እንዲገልጹ አደረጓቸው ።

የተቀሩት የመንካዕ መሪዎች እንደታሠሩ ቀሩ ፤ ብዙዎችም ለምሳሌ እንደ ተወልደ ፤ ኢዮብ ፤ ሙሴ ተስፋሚካኤል ፤ ብጹይ ጉዶትአም ፤ ዮሐንስ ሰብሃቱና ሌሎችም መሪዎችና ካድሬዎች እንዲገደሉ ተደረገ እንኢሳያስ አፈወርቂ ከተሳቻቸው ብዛት የተነሳ ከመንካዕ ቡድን አባሎች የሰበሰባቸው ተራማጅ መጽሐፍት በተለይ ጉዶትአም በትግርኛ ተርጉሟቸው የነበሩትን ፤ ጽሑፎች ሁሉ አንድም ሳያስቀሩ አቃጠሏቸው ።

ከዚያ በኋላ በድርጅቱ ውስጥ ፍጹም የሆነ ወታደራዊ አምባገነንነት በመስፈኑ ማንም ተራ አባል ባለበት ቡድን መንቀሳቀስ ፤ መጻፍ ፤ ወይም ኃላፊዎቹን ማረም የማይችልበት ወጥመድ ውስጥ ገባ ። ማንኛውም የዚህ ቡድን አመራር ተቃዋሚ በእሥር ቤት እንዲማቅቅና በጥይት እንዲቀጣ ማድረግ ጀመረ ።

• «መንካዕ ፤ የኢትዮጵያ ሰላይ ፤ የሲ-አይ-ኤ ሰላይ ነው» በሚል ሰበብ ብዙ ዲሞክራቲክ ኤለመንቶችና ምሁራን ያለፍትሕ ተገደሉ ። ምንም ዓይነት ተቃውሞ ማቅረብ አስፈሪ በመሆኑ በድርጅቱ ውስጥ መጠራጠርና ፍርሃት ገነነ ። በሌላ በኩል ደግሞ በተራ ወሬና በአሉባልታ አማካይነት የኢሳያስ «ጀግንነት» ይነዛ ጀመር ። በዚህ አንጻር ደግሞ ተቃውሞ ሊያቀርብ የሚችለውን ምሁር ከተቀሩት የገበሬና የሠራተኛው ክፍል ጋር በማጣላት ሠራዊቱ ተከፋፍሎና እርስ በርስ

PDF Created with deskPDF PDF Writer - Trial :: http://www.docudesk.com

ተፈራርቶ እንዲኖር ስለተደረገ የኢሳያስ ገናናነት ብቅ ይል ጀመር ። በሥልጣን ሊወዳደረው የሚችል በብዙ መንገድ ስለጠፋ በርሱና በተከታዮቹ ማለትም በሌሎች መሪዎች መካከል ያለው የሥልጣን ልዩነት ሰማይና መሬት ሆነ ። እስከ 1969 ዓ.ም. መጨረሻ ድረስ የተድሞዎቹ መሪዎች በሙሉ የእርስ በርስ ደካሙታቸውን ስለሚተዋወቁ ለኢሳያስ የሚታዘዙ አልነበሩም ። እነዚህን ሁሉ አስወግዶ ብዙ ደካማ ጐን ያላቸውን መሪዎች ሥልጣን ማስጨበጡ ኢሳያስ ላለው አምባገነናዊ አመራር አመቺ ሁኔታን ለመፍጠርና ይህንን ተግባራዊ ለማድረግ የመጀመሪያ ጉባዔ በ1970 ዓ.ም. እንዲካሄድ ተወሰነ ።

በ1970 ዓ.ም. የድርጅቱ የመጀመሪያ ጉባዔ ተደረገ ። ጉባዔው ያለምንም ተቃውሞ እንዲከናወን ስለተፈለገ ተቃውሞ ሊኖር እንደሚችል ተደርጎ ተዘጋጀ ። ጉባዔው እና ድርጅቱም ኢሳያስ በፈለገው ዓይነት ተዋቀረ ። በዚሁ መሠረት የድርጅቱ ሥልጣን በሙሉ ምክትል ዋና ፀሐፊ ሆኖ ለተመረጠው ለኢሳያስ እንዲሰጠው ተደረገ በዚሁ ጉባዔ ላይ የተቋቋመው ማዕከላዊ ኮሚቴ 37 አባሎችን ይይዛል ። ኢሳያስ ተንኰሉን አይተውምና ለራሱ ዓላማ እንዲያመቸው ከ37ቱ አባሎች መሐል አሥራ ዘጠኙ ደጋፊዎች ሲሆኑ ፣ አሥራ ስምንቱ ደግሞ የቀይ ባሕር ተወላጆች እንዲሆኑ አደረገ ። በመሆኑም ኢሳያስ በማዕከላዊ ኮሚቴ ውስጥ ከፍተኛ ድምጽ አለው ማለት ነው ። ማዕከላዊ ኮሚቴ በሌለበት ጊዜ ሥራውን የሚያካሂዱ 13 አባሎች ያሉት ፖሊት ቢሮ ከማዕከላዊ ኮሚቴ አባሎች መሐል ተመርጠው ተቋቁሟል ። ከነዚህም ሰባቱ ደጋፊዎች ሲሆኑ ፣ ስድስቱ ደግሞ የቀይ ባሕር ተወላጆች ናቸው ።

የማዕከላዊ ኮሚቴ አባሎች የተመረጡት ችሎታ ኖሯቸው ሳይሆን ፣ ከዚህ ቀደም ደካማ ጐን ስላላቸው ታዛዥ ሆነው እንዲያገለግሉ ሆን ተብሎ በኢሳያስ የተመረጡ ብቸሎቹ ናቸው ።

ለምሳሌ ፤

....

1.- ተክለ ዓንደይም የማዕከላዊ ኮሚቴ አባልና የብርጌድ 76 የፖለቲካ ኮሚሳር በ1962 ዓ.ም. ከጀብሃ በማምለጥ ለኢትዮጵያ መንግሥት እጁን ሰጠ ። በ1964 ዓ.ም. ደግሞ የኢሳያስን ቡድን

ከተቀላቀለ በኋላ ተመልሶ ለመንግሥት እጁን ሰጠ ። እንደገናም በ1966 ዓ.ም. ወደ ሻዕቢያ ተመልሶ በመግባት የመንግሥትን እንቅስቃሴውን እስከአሁን በማካሄድ ላይ ይገኛል ። ይህ ሰው ይህንን የመሰለ ድርጊት ፈጽሞ ኢሳያስን መቃወም አይችልም ።

2.- አስጢፋኖስ ሥዩምና ፣ ዓንደጊዮርጊስ የኢኮኖሚና የሬድዮ ክፍል ኃላፊዎች ናቸው ። ሁለቱም በ1969 ዓ.ም. ሻዕቢያን የተቀላቀሉ እና ለጉባዔው አዲስ በመሆናቸው ማን ምን እንደሆነ ለመናገር የማይችሉ ዱዳዎች ናቸው ።

3.- ኤፍሬም ሰብሃትና ጴጥሮስ ሰለሞን አሁን የፖሊት ቢሮ አባሎች ቀደም ሲል በ1966 ዓ.ም. በመንከሰ ንትናቱ ውስጥ የተማሩት ከፍተኛ የሆነ የክሕደት ተግባር የፈጸሙ ግለሰቦች ስለሆኑ ፤ በኢሳያስ ላይ ለመነሣት የማይችሉ ደካሞች ናቸው ። በተመሳሳይ ሁኔታ ሌሎችም በዛ ያሉ የማዕከላዊ ኮሚቴው አባሎች በኢሳያስ ጉዳቸው የሚታወቅባቸው ስለሆኑ ፤ መሣሪያዎች እንዲሆኑ ኢሳያስ መርጦቸቸዋል ።

.... በአሁኑ ጊዜ የሻዕቢያ መሪዎች ከፍተኛ በሆነ የፖለቲካና የወታደራዊ ውጥረት ላይ ይገኛሉ ። ተገንጣዮቹ በተለመደ የማወናበጃ ዘዴያቸው ተስፋንግሬ መሰል መፈክሮቻቸውን ከማንብነብ በስተቀር ጭልጥ ብለው ቀደም ከመሠረቷቸው እምፔሪያሊስቶች ጉያ ተወሽቀዋል ። የሻዕቢያ መሪዎች በተለይ ተለዋዋጭ ታክቲኮችን በመቀየስ በየቀኑ አቋማቸውን ይለዋውጣሉ ። «ታክቲክና እስትራቴጂ ሳይንሳዊ ትርጉምና ዲያሌክቲካዊ አንድነት ያላቸው ጽንሰ ሐሳቦች ሲሆኑ - - - የሻዕቢያ መሪዎች ግን በተለይ ታክቲክን እንደ ላስቲክ እንደፈለጉትና እንዳሻቸው ሲስቡትና ሲጠመዝዙት ቆይተዋል ። ከዑስማን ሳሊሕ ሳቤ ጋር ከ1965 እስከ 1968 ዓ.ም. የነበረው ግንኙነት ከአድኃሪ ጋር የሚደረግ ልዩ ታክቲክ ነው በማለት ሳያመኑ አውሩ ። በ1974 ዓ.ም. ደግሞ በሳዑዲ ኢሳያስ በሰጠው ቃለ መጠይቅ «እኔም ሆንኩኝ ድርጅቱ ማርክሲስት አይደለንም ።» በማለት የሰጠው መልስ የሳዑዲን መንግሥት ለማስደሰት የተደረገ ታክቲክ ነው

ተባለ ። የአሁኑ አዲስ ታክቲክ ደግሞ ከአረብ የባዝ ፓርቲ ጋር ግንኙነት በመፍጠር በኤርትራ ካሉት ተገንጣይ ቡድኖች አንዱ ከሆነውና በዑስማን ዓጅብ ከሚመራው ድርጅት መካከል የባዝ ፓርቲ ተከታይ «ከሕዝባዊ ሐይሎታት ሐርነት ማዕከላይ ባይቶ» አንድነት መፍጠር ነው ሲል አቋሙን እንደእስስት ይለዋውጣል ። ለመሆኑ በአፍሪቃ ቀንድ ኢምፔሪያሊዝም ማረፊያ እንደአጣች አውሮፕላን ተጨንቆ ሲባዝን ተገንጣይ ቡድኖች ማረፊያ ሜዳ ለመስጠት የሚፍጨረጨሩበት ምክንያት ምን ይሆን ፤ ይህ በቀጥታ የኢምፔሪያሊዝም አሻንጉሊት መሆናቸውን አያስረዳንም ፤ የታክቲኩስ ትርጉም ይህን ያህል ሊዛባ ይችላል ፤

.... እንግዲያውስ ታክቲክ ይህን ከመሰለ ተገንጣዮቹ ነገ ከእሥራኤልና ከደቡብ አፍሪካ ጋር የሚፈጥሩትን ግንኙነት ሕጋዊ አይሉት ይሆን ፤

.... የሻዕቢያ ጉድ ሀ እና ፐ ተብሎ ተዘርዝሮ አያልቅም ። የሆነ ሆኖ ግን ጊዜው ይርዘም ይጠር እንጂ ዕውነት እውነትነቷን ሳታረጋግጥ ተድበስብሳ ትቀራለች ማለት ዘበት ነውና የተገንጣዮች ፀረ ሕዝብነት ራቁቱን ቀርቷል ።

.... በሦሪክ ሠሪው ሰፊ ሕዝብ ላይ ፤ አድኃሪያን የፈለጉትን ያህል ሴራ ቢጠነስሱበትና በአብዮቱም ላይ ቢረባረቡበት ፤ በመጨረሻ እነዚህን ስግብግብ ግለሰቦችና ፀረ ሕዝቦች ደቁሶ ፤ በድል እንደሚወጣ አያጠራጥርም ።

E N D

PDF Created with deskPDF PDF Writer - Trial :: http://www.docudesk.com